

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

BORÇLAR HUKUKUNA İLİŞKİN GENEL ESASLAR

§ 1. BORÇLAR HUKUKUNUN KONUSU.....	23
§ 2. BORÇLAR HUKUKUNUN GENEL KAVRAMLARI	24
I. BORÇ ve BORÇ İLİŞKİSİ	24
II. EDİM	25
III. BORÇ VE SORUMLULUK.....	26
§ 3. BORÇ İLİŞKİSİNDEN DOĞAN HAKLAR ve YÜKÜMLER.....	28
I. BORÇ İLİŞKİSİNDEN DOĞAN HAKLAR	28
A. Alacak Hakkı ve Talep	28
B. İkinci Derece (Tâli) Hak ve Yetkiler.....	30
C. Asıl Borca Bağlı Haklar (Alacağın Ferileri)	30
D. Yenilik Doğuran Haklar	32
E. İtiraz ve Def'iler.....	34
II. BORÇ İLİŞKİSİNDEN DOĞAN YÜKÜMLER.....	37
A. Aslı Edim Yükümleri	37
B. Tali Yükümler	37
C. Yan Edim Yükümleri	37
§ 4. BORÇLAR HUKUKUNA HÂKİM OLAN PRENSİPLER.....	38
I. İRade SERBESTİSİ PRENSİBİ	38
A. Sözleşme Özgürlüğü Prensibi.....	38
B. Sözleşmenin Tipini Seçme Serbestisi Prensibi	40
II. BORÇ İLİŞKİSİNİN NİSBİLİĞİ (KİŞİSELLİĞİ) PRENSİBİ.....	40
A. Genel Olarak	40
B. Nisbi Hakların Kuvvetlendirilmesi (Kişisel-Şahsi Hakların Tapu Siciline Şerhi)	43
a. Genel Olarak	43
b. Tapu Kütüğüne Şerhi Mümkün Nisbi (Kişisel-Şahsi) Haklar	45
1. Sözleşmeden doğan önalım (şufa) hakkı (TMK m. 735)	45
2. Şerh edilmiş alım (iştira) hakkı (TMK m. 736)	45
3. Şerh edilmiş geri alım (vefa) hakkı (TMK m. 736).....	46

4. Taşınmaz satış vaadinde alıcının hakkı (Tapu Kanunu m. 26/V)	46
5. Arsa payı karşılığı inşaat sözleşmesinden doğan haklar (TMK m. 1009/I; TST m. 55/c)	47
6. Taşınmaz kirası ve ürün kirasında kiracının kiralanan şeyi kira sözleşmesi süresince kullanımına ilişkin alacak hakkı (TBK 312, 358).....	47
7. Bağışlayana dönme şartına bağlı bağışlamalarda, bağışlayanın hakkı (TBK m. 292)	47
8. Diğer nisbi (kişisel-şahsı) haklar	48
III. BORÇ İLİŞKİLERİNİN SINIRLI SAYIDA OLMAMASI PRENSİBİ	48
§ 5. EKSİK BORÇLAR.....	48
I. KUMAR ve BAHİSTEN DOĞAN BORÇLAR	49
II. EVLENME SİMSARLIĞINDAN (TELLALLIĞINDAN) DOĞAN BORÇLAR	50
III. AHLÂKİ GÖREVLERDEN DOĞAN BORÇLAR.....	50
IV. ZAMANAŞIMINA UĞRAMIŞ BORÇLAR.....	51

İKİNCİ BÖLÜM

BORCUN KAYNAKLARI

BİRİNCİ KISIM	
HUKUKİ İŞLEMLER VE ÖZELLİKLE SÖZLEŞMELERDEN DOĞAN BORÇLAR	
§ 1. GENEL OLARAK HUKUKİ İŞLEMLER	53
I. HUKUKİ İŞLEMLERİN HUKUKİ FİİLLER ARASINDAKİ YERİ	53
A. Hukukî Olaylar.....	54
B. Hukukî Fiiller	55
a. Hukuka Aykırı Fiiller	55
b. Hukuka Uygun Fiiller	55
1. Bilgi veya Tasavvur Açıklamaları	55
2. Duygu Açıklamaları	56
3. İrade Açıklamaları	56
i. Hukukî İşlemler	56
ii. Hukukî İşlem Benzeri Fiiller	57
iii. Maddî Fiiller	58
II. HUKUKİ İŞLEMLERİN ÇEŞİTLERİ.....	58
A. Hukukî İşleme Katılan Taraflar Bakımından	58
a. Tek Taraflı Hukukî İşlemler.....	58
b. Çok Taraflı Hukukî İşlemler	59
1. Sözleşmeler (Akitler)	59

i. Tek Tarafa Borç Yükleyen Sözleşmeler	60
ii. İki Tarafa Borç Yükleyen Sözleşmeler	60
2. Kararlar	61
B. Hukukî İşlemin Mal Varlığına Yaptığı Etki Bakımından	62
a. Borçlandırıcı (Taahhüt) İşlem	62
b. Tasarruf (Harcama) İşlemi	62
c. Borçlandırıcı (Taahhüt) İşlem ve Tasarruf (Harcama) İşlemi Arasındaki İlişki	63
C. Hukukî Sonucun Etkili Olacağı Zaman Bakımından	65
a. Sağlarası Hukukî İşlemler	65
b. Ölume Bağlı Hukukî İşlemler	65
III. HUKUKÎ İŞLEMLERDE EHLİYET	66
A. Hak Ehliyeti	66
B. Fiil Ehliyeti	66
a. Hukuka Aykırı Filler Açısında Fiil Ehliyeti (Haksız Fiil Ehliyeti)	67
b. Hukukî İşlemler Yapabilme Açısından Fiil Ehliyeti (Hukukî İşlem Ehliyeti)	67
§ 2. SÖZLEŞMELER	68
I. SÖZLEŞMEDE TARAFLARIN UYUŞMASI	68
A. İrade Beyanı	68
a. Sübjektif Unsur (İrade Unsuru)	68
1. Fiil İradesi	68
2. İşlem İradesi	69
3. Beyan İradesi	69
b. Objektif Unsur (Beyan Unsuru)	69
B. İrade Açıklamalarının Rolü	70
C. Sözleşmede Üzerinde Uyuşulması Gerekli Noktalar	72
II. SÖZLEŞMENİN MEYDANA GELMESİ	74
A. Öneri (İcap)	74
a. Tanım	74
b. Önerinin Şartları	74
1. Öneri Karşı Tarafa Yöneltilmiş Olmalıdır	74
2. Öneri Sözleşmenin Bütün Esaslı Noktalarını Taşımalıdır	75
3. Öneri Ciddi ve Öneriyle Bağlı Olma Amacıyla Yapılmış Olmalıdır	75
c. Önerinin Bağlayıcılığı	77
1. Öneriyi Yapan Kabul Haberi İçin Belli Bir Süre Tayin Etmişse	77
2. Öneriyi Yapan Kabul Haberi İçin Belli Bir Süre Tayin Etmemişse ...	78

i.	Hazırlar Arası Önerinin Bağlayıcılığı.....	79
ii.	Hazır Olmayanlar Arası Önerinin Bağlayıcılığı	79
d.	Önerinin Geri Alınması.....	80
e.	Ölüm veya Ehliyet Kaybının Öneriye Etkisi.....	81
1.	Öneriyi Yapanın Ölmesi veya Ehliyetini Kaybetmesi	81
2.	Önerinin Yönetildiği Kişinin Ölmesi veya Ehliyetini Kaybetmesi.....	82
B.	Kabul.....	82
C.	Sözleşmenin Kurulduğu ve Hükümlerini Doğurmaya Başladığı An	84
a.	Hazırlar Arası Öneride.....	84
b.	Hazır Olmayanlar Arası Öneride.....	84
D.	İlan Yoluyla Ödül Sözü Verme	86
E.	Ön Sözleşme (Sözleşme Yapma Vaadi)	87
F.	Sebebi Gösterilmemiş Borç Tanıması (Soyut Borç İkrarı).....	90
III.	SÖZLEŞMELERİN GEÇERLİLİĞİ İÇİN ARANAN ŞARTLAR	92
A.	Bütün Sözleşmeler İçin Aranan Şartlar.....	92
a.	Sözleşme Yapma Ehliyeti Bulunmalıdır	92
1.	Tam Ehliyetlilerde Sözleşme Yapma Ehliyeti.....	92
2.	Sınırlı (Mahdut) Ehliyetlilerde Sözleşme Yapma Ehliyeti.....	93
3.	Tam Ehliyetsizlerde Sözleşme Yapma Ehliyeti.....	94
4.	Sınırlı (Mahdut) Ehliyetsizlerde Sözleşme Yapma Ehliyeti	95
b.	Sözleşmenin Konusu Emredici Hukuk Kurallarına, Kamu Düzenine, Genel Ahlâka, Kişilik (Şahsiyet) Haklarına Aykırı Olmamalıdır.....	97
c.	Sözleşmenin Konusu İmkânsız Olmamalıdır.....	99
d.	Sözleşmenin Taraflarının İrade Beyanları Sakatlanmamış (İrade Bozukluğu) Olmalıdır	100
1.	Yanılma (Hata).....	101
i.	Açıklamada (Beyanda) Yanılma	101
aa.	Sözleşmenin Niteliğinde Yanılma	101
bb.	Sözleşmeye Konu Şeyde Yanılma	102
cc.	Sözleşmenin Tarafında Yanılma.....	102
dd.	Sözleşme Tarafının Şahsında Yanılma	102
ee.	Miktarda Yanılma	103
ii.	Saikte Yanılma	103
iii.	İletmede Yanılma	105
iv.	Esaslı Yanılmanın Sözleşmenin Geçerliliğine Etkisi.....	106
aa.	İptal Hakkı.....	106
bb.	Dürüstlük Kuralına Aykırılık Halinde İptal Hakkının Kullanılamaması	106

cc. Sözleşmenin İptali Halinde Karşı Tarafın Zararlarını Tazmin Yükümlülüğü	107
2. Aldatma (Hile)	109
i. Genel Olarak	109
ii. Aldatmanın Şartları	110
iii. Üçüncü Kişinin Aldatması.....	111
iv. Aldatmanın Sözleşmenin Geçerliliğine Etkisi ve Tazminat	112
3. Korkutma (İkrah).....	112
i. Genel Olarak	112
ii. Korkutmanın Şartları.....	113
iii. Üçüncü Kişinin Korkutması.....	114
iv. Korkutmanın Sözleşmenin Geçerliliğine Etkisi ve Tazminat...	115
4. İrade Bozukluklarının Sonuçları.....	116
i. Sözleşmenin İptali	116
ii. Sözleşmenin Bağlayıcı Hale Gelmesi	118
e. İrade Beyanı Muvazaalı Olmamalıdır	119
1. Genel Olarak	119
2. Muvazaanın Çeşitleri.....	119
i. Mutlak Muvazaa	119
ii. Nisbi Muvazaa.....	120
3. Muvazaalı İşlemin Hüküm ve Sonuçları	121
i. Muvazaalı İşlemin Geçersizliği	121
ii. Gizli İşlemin Geçerliliği	122
iii. İyi Niyetli Üçüncü Kişilerin Korunduğu Durumlar	123
4. Muvazaanın İspati.....	124
i. Tarafların Muvazaa İddiasını İspat	124
ii. Üçüncü Kişilerin Muvazaa İddiasını İspat	125
5. Muvazaa ve İhançlı İşlemler	125
B. Bazı Sözleşmeler İçin Aranan Şartlar.....	127
a. Aşırı Yararlanma (Gabin) Bulunmamalıdır	127
1. Genel Olarak	127
2. Aşırı Yararlanmanın Şartları	127
i. Objektif Şart	128
ii. Söbjektif Şart.....	128
3. Aşırı Yararlanmanın Sonuçları	129
i. Sözleşmeyi İptal Hakkı.....	129
ii. Edimler Arasındaki Oransızlığın Giderilmesini Talep Hakkı....	130
iii. Zarar Görenin Talep Hakkına İlişkin Süre	130

b. Şekle Uyulmalıdır	131
1. Genel Olarak Sözleşmelerde Şekil	131
2. Şeklin Geçerlilik Şartı Olması	132
i. Kanunî Geçerlilik Şekil Türleri	133
aa. Sözlü Şekil	134
bb. Yazılı Şekil	134
cc. Resmî Şekil	137
dd. Tescil	138
ee. İlan	139
ii. Şekle Bağlı Sözleşmelerin Değiştirilmesi veya Tamamlanması	139
iii. Taraflarca Kararlaştırılan Şekil	140
3. Şeklin İspat Şartı Olması	141
4. Geçerlilik (Sıhhat) Şekli ile İspat Şekli Arasındaki Farklar	142
§ 3. HUKUKİ İŞLEMLERDE HÜKÜMSÜZLÜK HALLERİ	142
I. YOKLUK	142
II. KESİN HÜKÜMSÜZLÜK (GEÇERSİZLİK)	144
A. Kesin Hükümsüzlik Sebepleri	145
B. Kesin Hükümsüzliğin Sonuçları	145
C. Kesin Hükümsüz Hukukî İşlemlerin Dönüşürülmesi (Tahvil)	147
III. İPTAL EDİLEBİLİRLİK	147
IV. NOKSANLIK	149
V. KISMİ HÜKÜMSÜZLÜK	150
VI. NİSBİ ETKİSİZLİK	151
§ 4. GENEL İŞLEM KOŞULLARI	152
I. TANIM	152
II. UNSURLARI	153
A. Önceden Tek Yanlı Olarak Hazırlanmış Olma	153
B. Çok Sayıda Sözleşmede Kullanılmak Üzere Hazırlanma	153
C. Genel ve Soyut Nitelikte Hazırlanmaları	154
D. Sözleşmenin Kurulması Aşamasında Taraflardan Birinin Önceden Hazırlanan Genel İşlem Koşullarını Sözleşmenin İçeriğine Dâhil Etmesi ..	154
III. GENEL İŞLEM KOŞULLARININ DENETİMİ	155
A. Yürürlük (Bağlayıcılık) Denetimi	156
B. Genel İşlem Koşullarının Yorumu	158
C. Genel İşlem Şartlarının İçerik (Yargısal) Denetimi	158
D. Değiştirme Yasağı	159

§ 4. HUKUKİ İŞLEMLERDE TEMSİL.....	160
I. TEMSİL KAVRAMI.....	160
II. TEMSİLİN TÜRLERİ	160
A. Kanuni Temsil (Yasal Temsil) – İradi Temsil	161
a. Kanuni Temsil (Yasal Temsil).....	161
b. İradi Temsil	161
B. Dolaylı Temsil – Doğrudan Doğruya Temsil	161
a. Dolaylı Temsil.....	161
b. Doğrudan Doğruya Temsil	162
1. Genel Olarak	162
2. Doğrudan Doğruya Temsilin Şartları	162
i. Temsilci Temsil Yetkisine Sahip Olmalıdır	163
ii. Hukukî İşlem Temsil Olunan Adına Yapılmalıdır.....	163
3. Doğrudan Doğruya Temsilin Sonuçları.....	164
III. TEMSİL YETKİSİ.....	165
A. Genel Olarak	165
B. Temsil Yetkisinin Özellikleri	167
a. Temsil Yetkisi Vermede Ehliyet.....	167
b. Temsil Yetkisi Vermede Şekil	168
c. Temsil Yetkisi – Vekalet İlişkisi	168
C. Temsil Yetkisinin Kapsamı.....	169
a. Genel Olarak	169
b. Temsilcinin Kendisiyle Sözleşme Yapması – Çifte Temsil	171
c. Tek Başına Yetki – Müteselsil Yetki – Birlikte Yetki	171
D. Temsil Yetkisinin Sona Ermesi.....	172
a. Sona Erme Sebepleri.....	172
1. Temsil Yetkisinin İşin Niteliği İcabı Sona Ermesi.....	172
2. Temsil Yetkisinin İradi Olarak Sona Ermesi	172
3. Temsil Yetkisinin Kendiliğinden Sona Ermesi	173
b. Sona Ermenin Sonuçları	174
1. Temsil Yetkisinin Sona Ermesinin Hüküm İfade Ettiği An.....	174
2. İyiniyetli Üçüncü Kişilerin Korunması.....	174
IV. YETKISİZ TEMSİL.....	176
A. Genel Olarak Yetkisiz Temsil	176
B. Yetkisiz Temsilin Sonuçları	177
a. Kural.....	177
b. Temsil Olunanın Hukukî İşlemi Onaması (İcazet Vermesi).....	177
c. Temsil Olunanın Hukukî İşlemi Onamaması (İcazet Vermemesi).....	178

§ 5. HUKUKİ İŞLEMLERDEN DOĞAN BORÇLARIN İFASI	179
I. BORÇLARIN İFASI	179
A. Genel Olarak	179
B. İfanın Hukukî Niteliği.....	179
C. Borçların İfasında Hukukî İşlem Ehliyeti.....	180
D. Borçların İfasında Tasarruf Yetkisi.....	181
II. BORÇLARIN İFASINDA TARAFLAR.....	182
A. İfada Borçlunun Rolü	182
a. Borçlu Tarafından İfa.....	182
b. Üçüncü Kişi Tarafından İfa	183
1. Genel Olarak	183
2. Borçlu ile Üçüncü Kişi Arasındaki İlişki	184
3. Halefiyet (Alacağın Üçüncü Kişiye Geçmesi)	185
i. Genel Olarak	185
ii. Halefiyet Hâlleri	186
iii. Halefiyetin Hüküm ve Sonuçları	188
B. İfada Alacaklarının Rolü.....	189
a. Alacaklıya veya Yetkili Temsilcisine İfa.....	189
b. Üçüncü Kişiye İfa.....	190
1. Alacaklarının Rızası Aranmaksızın Üçüncü Kişiye İfa	190
2. İfanın Üçüncü Kişiye Yapılma Zorunluluğu	191
i. Alacaklarının Rızası ile Üçüncü Kişiye İfa Zorunluluğu	191
ii. Kanun Gereği Üçüncü Kişiye İfa Zorunluluğu	192
III. İFANIN KONUSU.....	193
A. Genel Olarak	193
a. Kural; İfanın Konusunun Borçlanılan Edim Olması.....	193
b. İstisnalar.....	193
1. İfa Yerine Edim (İfa Yerini Tutan Edim-İfa Amacıyla Edim).....	193
2. İfa Uğruna Edim (İfa Amacıyla Edim).....	194
B. Kısmi İfa	195
a. Kural: Alacaklı Kısmi İfayı Kabul Etmek Zorunda Değildir.....	195
b. İstisna: Borcun Kısmi İfasının Mümkün Olduğu Hâller	196
C. Çeşitli Edimlerin İfasına İlişkin Özellikler	198
a. Parça Borçlarında İfa.....	198
b. Çeşit (Cins-Nevi) Borçlarında İfa.....	198
c. Bölünemeyen Edimlerde İfa.....	199
d. Seçimlik Borçlarda İfa.....	201

e. Para Borçlarında İfa	204
1. Genel Olarak	204
2. Para Borçlarında Ülke Parasıyla İfa	205
3. Yabancı Para Borçlarında İfa	205
4. Değer Kaybı Karşısında Sözleşmeye Konulan Kayıtlar	207
i. Altın Değeri Kaydı.....	208
ii. Yabancı Para Değeri Kaydı.....	208
iii. Fiyat Endeksine Göre Belirleme Kaydı.....	208
5. Para Borçlarında Mahsup.....	209
i. Para Borcunun Tek Borç İlişkisine Dayandığı Durumlarda Mahsup	209
ii. Para Borcunun Birden Fazla Borç İlişkisine Dayandığı Durumlarda Mahsup	210
6. Para Borçlarında Faiz	212
i. Faiz Kavramı ve Faizin Hukuki Niteliği	212
ii. Faiz Miktarının Belirlenmesi.....	213
aa. Anapara (Kapital) Faizi.....	213
bb. Temerrüt Faizi	216
iii. Bileşik Faiz Yasası	218
IV. İFANIN İSPATI.....	220
A. Genel Olarak	220
B. İfayı İspata Yarayan Vasıtalar	220
a. Makbuz	221
1. Makbuz İsteme Hakkı.....	221
2. Makbuz Vermenin Hüküm ve Sonuçları.....	221
b. Senet.....	222
1. Senedin Geri Verilmesini İsteme Hakkı	222
2. Senedin İadesine Dayalı Sonuçlar	223
3. Senedin İade Edilmemesine Dayalı Sonuçlar	223
V. İFA YERİ	224
A. İfa Yerinin Önemi	224
B. İfa Yerinin Belirlenmesi	224
a. İfa Yerinin Tarafların Anlaşmasıyla Belirlenmesi	224
b. İfa Yerinin Borçlar Kanunu Hükümlerine Göre Belirlenmesi	225
1. Para Borçlarında İfa Yeri	225
2. Parça Borçlarında İfa Yeri.....	226
3. Diğer Borchlarda İfa Yeri	226

VI. İFA ZAMANI.....	227
A. İfa Zamanı Kavramı ve İfa Zamanının Önemi	227
B. İfa Zamanının Belirlenmesi	228
a. Süreye Bağlanmamış (Muaccel) Borçlarda Derhâl İfa Kuralı.....	228
b. Süreye Bağılı (Müecsel) Borçlarda İfa	228
1. İfa Zamanının Sözleşmeyle Belirlenmesi	229
2. İfa Zamanının İçin Niteliğine Göre Belirlenmesi	231
3. İfa Zamanının Kanunla Belirlenmesi.....	231
c. İfa Sürelerinin Hesaplanması	231
C. Zamanından Önce İfa	234
D. Karşılıklı Borç Yükleyen Sözleşmelerde İfa	234
a. Kural: Aynı Zamanda İfa	234
b. İstisna: Taraflardan Birinin Borcunu Önce İfa Etmesi.....	235
c. Ödemezlik Def'i.....	236
1. Genel Olarak	236
2. Ödemezlik Def'inin Şartları	237
3. Ödemezlik Def'inin Kullanılması ve Sonuçları	238
d. Taraflardan Birinin İfa Güçsüzlüğü Hâlinde Diğer Tarafın Hakları.....	239
1. Genel Olarak	239
2. TBK m. 98 Hükümünden Yararlanma Şartları.....	239
3. TBK m. 98 Hükümünün Sağladığı İmkânlar	241
§ 6. BORÇLARIN İFA EDİLMEMESİNİN SONUÇLARI	242
I. BORCA AYKIRILIK HÂLLERİ	242
A. Genel Olarak	242
B. İfada Gecikme ve Borcu Temerrüdü	243
C. Kusurlu İfa İmkânsızlığı	243
a. İmkânsızlık Kavramı.....	243
b. İmkânsızlığın Türleri	244
1. Sözleşmenin Yapılmasından Önceki İmkânsızlık (Önceki İmkânsızlık)	244
2. Sözleşmenin Yapılmasından Sonraki İmkânsızlık (Sonraki İmkânsızlık)	245
c. Geçici İmkânsızlık	247
d. Kısmi İmkânsızlık	247
D. Borcun Gereği Gibi İfa Edilmemesi (Kötü İfa)	248
E. Sözleşme Öncesi Kusurlu Davranış (Culpa in Contrahendo)	249
II. BORCA AYKIRILIĞIN GENEL SONUÇLARI	250
A. İfa Davası ve Cebri İcra.....	250

a.	Aynen İfa.....	250
b.	Borcun Cebri İcrası.....	252
B.	Borçlunun Tazminat Sorumluluğu	253
a.	Tazminat Sorumluluğunun Şartları	253
1.	Borca Aykırı Davranışın Varlığı	253
2.	Zarar.....	254
3.	Kusur.....	255
4.	İlliyet Bağı.....	256
b.	Tazminatın Kapsamı.....	257
III.	BORÇLUNUN YARDIMCI KİŞİLERİN FİLLERİNDEN SORUMLULUĞU	258
A.	Sorumluluğun Şartları	258
B.	Sorumluluğun Sonuçları.....	260
IV.	BORCA AYKIRILIKTAN DOLAYI SORUMSUZLUK ANLAŞMALARI.....	261
A.	Borçlunun Borca Aykırılıktan Dolayı Sorumsuzluk Anlaşması	262
B.	Borçlunun Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Dolayı Sorumsuzluk Anlaşması.....	263
V.	BORCUN ALACAKLI YÜZÜNDEN İFA EDİLEMEMESİ VE SONUÇLARI	264
A.	Alacaklı Temerrüdü.....	264
a.	Şartları	264
b.	Hüküm ve Sonuçları	265
1.	Bir Şeyin Teslimine İlişkin Edimlerde.....	266
i.	Mali Tevdi Hakkı.....	266
ii.	Mali Satarak Bedelini Tevdi Hakkı	267
2.	Diğer Edimlerde	269
B.	Alacaklı Yüzünden Borcun İfa Edilemediği Diğer Hâller	269
VI.	BORÇLUNUN TEMERRÜDÜ	270
A.	Genel Olarak	270
B.	Borçlunun Temerrüdünün Şartları.....	270
a.	Borcun ifası Hala Mümkün Olmalıdır.....	271
b.	Borç Muaccel Olmalıdır.....	271
c.	Alacaklı Borçluya İhtarda Bulunmalıdır.....	271
C.	Borçlunun Temerrüdünün Hukukî Sonuçları	274
a.	Temerrüdün Genel Sonuçları.....	274
1.	Aynen İfa Yükümlülüğünün Devam Etmesi	274
2.	Gecikme Tazminatı.....	274
3.	Beklenmedik Hâlden (Kazadan) Sorumluluk	276
b.	Temerrüdün Para Borçlarına İlişkin Sonuçları.....	277
1.	Temerrüt Faizi (Geçmiş Günler Faizi)	277

2. Aşkın (Munzam) Zararın Tazmini	279
c. Temerrüdün Karşılıklı Borç Yükleyen Sözleşmelere İlişkin Sonuçları	280
1. Genel Olarak	280
2. Uygun Süre (Mehil) Verilmesi	281
3. Uygun Süre Verilmesine (Mehile) Gerek Olmayan Hâller	283
4. Mehil Sonunda Borcun İfa Edilmemesi Üzerine Alacaklarının Hakları	284
i. Aynen İfa ve Gecikme Tazminatının İstenmesi	284
ii. İfadan Vazgeçerek Müsbet Zararın İstenmesi	285
d. Sürekli Edimli Sözleşmelerde Temerrüt ve Sonuçları	289
e. Kısmi Temerrüt ve Sonuçları	289

İKİNCİ KISIM

HAKSIZ FİİLLERDEN DOĞAN BORÇLAR

§ 1. GENEL OLARAK HAKSIZ FİİLLER	290
§ 2. HAKSIZ FİİLİN UNSURLARI	292
I. HUKUKA AYKIRI FİİL	292
A. Genel Olarak	292
B. Fiilin Hukuka Aykırılığını Ortadan Kaldıran Durumlar	293
a. Kanunun Verdiği Yetkiye Dayanan Zor Kullanma Yetkisi	293
b. Özel Hukuktan Doğan Bir Hakkın Kullanılması	294
c. Zarar Görenin Rızası	294
d. Bilimsel Eleştiriler	295
e. Kendi Hakkını Koruma Amaçlı Kuvvet Kullanımı	295
f. Haklı Savunma (Meşru Müdafaâa)	296
g. Zorda Kalma (Iztırar) Hâli	297
C. Ahlâka Aykırı Fiilden Sorumluluk	298
II. ZARAR	299
A. Genel Olarak	299
B. Maddî Zarar - Manevî Zarar	300
C. Zarara İlişkin Ayrımlar	300
a. Fiili Zarar - Mahrum Kalınan Kâr	300
b. Doğrudan Zarar - Dolaylı Zarar - Yansıma Zarar	301
c. Mevcut Zarar-Müstakbel Zarar - Muhtemel Zarar	302
III. KUSUR	302
A. Genel Olarak	302
B. Kusurun Çeşitleri	303

a.	Kast	303
b.	İhmal.....	303
C.	Kusur Ehliyeti (Haksız Fíll Ehliyeti)	304
IV.	ILLİYET BAĞI.....	305
A.	Genel Olarak	305
B.	Uygun İlliyet Bağı Teorisi.....	306
C.	İlliyet Bağının Kesilmesi	307
D.	Farazi İlliyet (Önüne Geçilen İlliyet)	308
E.	Birden Çok Sebep ve İlliyet Bağının Çeşitleri.....	308
a.	Ortak İlliyet	309
b.	Yarısan (Birlikte) İlliyet	309
c.	Seçimlik (Alternatif) İlliyet.....	309
§ 3.	KUSURSUZ SORUMLULUK HÀLLERÌ	310
I.	GENEL OLARAK	310
II.	HAKKANIYET SORUMLULUĞU	312
III.	ÖZEN SORUMLULUĞU	312
A.	Adam Çalıştıranın (İstihdam Edenlerin) Sorumluluğu (TBK m. 66)	312
1.	Genel Olarak	312
2.	Sorumluluğun Şartları	313
3.	Sorumluluk Karinesinin Çürütlmesi (Kurtuluş Beyyinesi).....	314
4.	Rücu (Başvuru) Hakkı	315
5.	Adam Çalıştıranın Sorumluluğu ile Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Sorumluluğun Karşılaştırılması.....	316
B.	Hayvan Bulunduranın Sorumluluğu (TBK m. 67).....	317
C.	Ev Başkanının Sorumluluğu (TMK m. 369)	319
D.	Yapı Malikinin Sorumluluğu	319
E.	Taşınmaz Malikinin Sorumluluğu (TMK m. 730)	322
F.	Tapu Sicilinin Tutulmasından Dolayı Devletin Sorumluluğu (TMK m. 1007)	323
IV.	TEHLIKE SORUMLULUĞU	325
A.	Genel Olarak	325
B.	Karayolları Trafik Kanunu'na Göre Sorumluluk.....	326
1.	Genel Olarak	326
2.	İşletilen Motorlu Aracın Sebep Olduğu Zarardan Sorumluluk	327
a.	KTK m. 85/I'de Düzenlenen Sorumluluğun Uygulama Alanı	327
b.	KTK m. 85/I'de Düzenlenen Sorumluluğun Şartları.....	328
3.	Zamanaşımı.....	330
4.	İşletilme Hâlinde Olmayan Aracın Sebep Olduğu Trafik Kazasından Sorumluluk.....	330

5. Trafik Kazasında Yardım Edenlerin Zararlarından Sorumluluk	331
6. Genel Hükümlere Tâbi Tutulan Sorumluluklar.....	332
§ 4. BİRDEN FAZLA KİMSENİN AYNI ZARARDAN SORUMLULUĞU.....	332
I. BİRDEN FAZLA KİMSENİN BİRLİKTE BİR ZARARA SEBEP OLMASINDA DİŞ İLİŞKİ	333
II. BİRDEN FAZLA KİMSENİN BİRLİKTE BİR ZARARA SEBEP OLMASINDA İÇ İLİŞKİ	335
§ 5. MADDİ VE MANEVİ ZARARLARIN TAZMİNİ	336
I. MADDİ ZARARIN TAZMİNİ	336
A. Maddî Zararın Şekli ve İspatı.....	336
B. Maddî Tazminatın Kapsamının Belirlenmesinde Dikkate Alınacak Unsurlar	337
a. Uğraniılan Zarar	337
b. Kusurun Ağırlık Derecesi	338
c. Zarar Görenin Birlikte Kusuru	338
d. Failin Ekonomik Durumu.....	339
e. Durum ve Şartlar.....	339
C. Özel Hâllerde Maddî Zararın Kapsamının Belirlenmesi.....	339
a. Ölüm Hâlinde Tazminatın Kapsamı.....	339
b. Bedensel Zarar Hâlinde Tazminatın Kapsamı.....	340
c. Haksız Rekabet Hâlinde Tazminatın Kapsamı.....	341
II. MANEVİ ZARARIN TAZMİNİ	342
A. Genel Olarak	342
B. Manevi Tazminatın Koşulu Olarak Manevi Zarar	342
a. Kişisel Varlığa Saldırı Hâlinde Manevi Zarar	342
1. Vücut Bütünlüğüne Yönelik Saldırı Hâlinde.....	342
2. Vücut Bütünlüğü Dışında Kişilik Hakkının Zedelenmesi Hâlinde ..	343
b. Mal Varlığına Yönelik Saldırı Hâlinde Manevi Zarar	344
III. MADDİ VE MANEVİ TAZMİNATTA ZAMANAŞIMI	344

ÜÇUNCÜ KISIM

SEBEPSİZ ZENGİNLEŞMEDEN DOĞAN BORÇLAR

§ 1. SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME KAVRAMI.....	346
§ 2. SEBEPSİZ ZENGİNLEŞMENİN ŞARTLARI	346
I. ZENGİNLEŞME	346
II. FAKİRLEŞME	347
III. İLLİYET BAĞI	348
IV. HAKLI BİR SEBEBİN BULUNMAMASI	348

§ 3. SEBEPSİZ ZENGİNLEŞMENİN HÜKÜM ve SONUÇLARI.....	353
I. GERİ VERME BORCU	353
II. MASRAFLARIN ÖDENMESİ	354
III. ZAMANAŞIMI ve DEF'İ HAKKI	355
 ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
BORÇLARIN VE BORÇ İLİŞKİLERİNİN SONA ERMESİ, ZAMANAŞIMI	
§ 1. GENEL OLARAK	357
§ 2. İBRA.....	357
§ 3. YENİLEME (TECDİT)	359
I. GENEL OLARAK	359
II. YENİLEMENİN ŞARTLARI	360
III. YENİLEMENİN SONUÇLARI.....	361
§ 4. BİRLEŞME.....	361
§ 5. İFA İMKÂNSIZLIĞI (KUSURSUZ İFA İMKÂNSIZLIĞI)	362
I. TAM İFA İMKÂNSIZLIĞI	362
II. KISMİ İFA İMKÂNSIZLIĞI.....	364
III. AŞIRI İFA GÜCLÜĞÜ	364
§ 6. TAKAS	366
I. GENEL OLARAK	366
II. TAKASIN ŞARTLARI.....	366
III. TEK TARAFLI BEYANLA TAKASI MÜMКÜN OLMAYAN ALACAKLAR	368
§ 7. ZAMANAŞIMI	369
I. GENEL OLARAK	369
II. KANUNDA ÖNGÖRÜLEN ZAMANAŞIMI SÜRELERİ	370
A. On Yıllık Zamanaşımı Süresi	370
B. Beş Yıllık Zamanaşımı Süresi	370
III. ZAMANAŞIMI SÜRELERİNİN BAŞLAMASI VE HESAPLANMASI.....	371
IV. ZAMANAŞIMININ DURMASI	371
V. ZAMANAŞIMININ KESİLMESİ	372
A. Genel Olarak	372
B. Zamanaşımını Kesen Sebepler	372
a. Borçlunun Fiiliyle Zamanaşımının Kesilmesi	373
b. Alacaklarının Fiili İle Zamanaşımının Kesilmesi	373
c. Yargılamaya veya Hâkim Kararına Bağlı Olarak Zamanaşımının Kesilmesi	374
C. Zamanaşımının Kesilmesinin Sonuçları	374
a. Süre Yönünden Kesilmenin Sonuçları	374
b. İlgili Kişiler Yönünden Kesilmenin Sonuçları	375

VI.	ZAMANAŞIMINA İLİŞKİN BAZI ÖZEL HALLER	376
VII.	ZAMANAŞIMININ SONUÇLARI	377

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM BORÇ İLİŞKİLERİNDE ÖZEL DURUMLAR

§ 1.	MÜTESELSİL BORÇLAR	379
I.	MÜTESELSİL BORÇLULUK KAVRAMI.....	379
II.	MÜTESELSİL BORÇLULUĞUN HÜKÜMLERİ.....	380
§ 2.	MÜTESELSİL ALACAKLILIK	384
§ 3.	KOŞULLAR.....	385
I.	KOŞUL KAVRAMI	385
II.	KOŞULUN ÇEŞİTLERİ.....	386
A.	Geciktirici (Taliki) Koşul.....	386
B.	Bozucu (İnfisahı) Koşul	389
III.	KOŞULUN SONUÇLARI	389
§ 4.	BAĞLANMA PARASI, CAYMA PARASI	390
I.	BAĞLANMA PARASI (PAY AKÇESİ).....	390
II.	CAYMA PARASI	391
§ 4.	CEZA KOŞULU (CEZAÎ ŞART)	391
I.	KAVRAM	391
II.	CEZA KOŞULUNUN ÇEŞİTLERİ.....	393
A.	Seçimlik Ceza Koşulu.....	393
B.	İfaya Eklenen Ceza Koşulu	394
C.	Dönme (Cayma) Cezası	395
III.	CEZA KOŞULUNUN HÜKÜMLERİ	395
§ 6.	ÜÇÜNCÜ KİŞİ YARARINA SÖZLEŞME	397
§ 7.	ÜÇÜNCÜ KİŞİNİN FİİLİNİ ÜSTLENME	399

BEŞİNCİ BÖLÜM ALACAĞIN DEVİRİ, BORCUN ÜSTLENİLMESİ, SÖZLEŞMENİN DEVİRİ VE SÖZLEŞMEYE KATILMA

§ 1.	ALACAĞIN DEVİRİ	401
I.	GENEL OLARAK	401
II.	ALACAĞIN DEVİRİNİN ŞARTLARI	402
III.	ALACAĞIN DEVİRİNİN HUKUKİ SONUÇLARI	403
§ 2.	BORCUN ÜSTLENİLMESİ	407
I.	GENEL OLARAK	407
II.	BORCUN ÜSTLENİLMESİİNİN HUKUKİ SONUÇLARI	408
III.	BORCA KATILMA	409

§ 3. SÖZLEŞMENİN DEVİRİ	410
§ 4. SÖZLEŞMEYE KATILMA	411
I. GENEL OLARAK	411
II. ŞEKLİ	413
III. SÖZLEŞMEYE KATILMANIN HÜKÜM ve SONUÇLARI	413

ALTINCI BÖLÜM

ÇIKMIŞ SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ

§ 1. BORÇLAR HUKUKUNA İLİŞKİN GENEL ESASLAR İLE İLGİLİ ÇIKMIŞ SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ.....	417
§ 2. HUKUKİ İŞLEMLER VE ÖZELLİKLE SÖZLEŞMELERDEN DOĞAN BORÇLARLA İLGİLİ ÇIKMIŞ SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ.....	427
§ 3. HUKUKİ İŞLEMLERDE TEMSİL İLE İLGİLİ ÇIKMIŞ SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ.....	467
§ 4. HUKUKİ İŞLEMLERDEN DOĞAN BORÇLARIN İFASI VE İFA EDİLMEMESİİNİN SONUÇLARI İLE İLGİLİ ÇIKMIŞ SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ	475
§ 5. SEBEPSİZ ZENGİNLEŞMEDEN DOĞAN BORÇLAR İLE İLGİLİ ÇIKMIŞ SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ.....	515
§ 6. HAKSIZ FİİLLERDEN DOĞAN BORÇLAR İLE İLGİLİ ÇIKMIŞ SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ.....	525
§ 7. BORÇLARIN SONA ERMESİ İLE İLGİLİ ÇIKMIŞ SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ	543
§ 8. BORÇ İLİŞKİSİNDE ÖZEL DURUMLAR İLE İLGİLİ ÇIKMIŞ SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ.....	555
§ 9. ALACAĞIN TEMLİKİ VE BORCUN NAKLİ İLE İLGİLİ ÇIKMIŞ SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ.....	567

YEDİNCİ BÖLÜM

DENEME SINAVLARI

I. DENEME SINAVI.....	581
I. DENEME SINAVININ ÇÖZÜMLERİ	595
II. DENEME SINAVI.....	603
II. DENEME SINAVININ ÇÖZÜMLERİ	613
III. DENEME SINAVI.....	619
III. DENEME SINAVININ ÇÖZÜMLERİ	629
IV. DENEME SINAVI	635
IV. DENEME SINAVININ ÇÖZÜMLERİ	643
V. DENEME SINAVI	649
V. DENEME SINAVININ ÇÖZÜMLERİ	659
YARARLANILAN KAYNAKLAR	667

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- AYRANCI, Hasan, Sözleşmelerin Yüklenilmesi (Devri), Ankara 2003.
- BARLAS Nami, Para Borçlarının İfasında Borçlunun Temerrüdü ve Bu Temerrüt Açısından Düzenlenen Genel Sonuçlar, İstanbul 1992.
- DURAL Mustafa/ÖĞÜZ Tufan, Türk Özel Hukuku, Cilt II, Kişiler Hukuku, İstanbul 2006.
- EREN Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 1998.
- HELVACI Mehmet, Borçlar ve Ticaret Kanunu Bakımından Para Borçlarında Faiz Kavramı, İstanbul 2000.
- KILIÇOĞLU Ahmet, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2007.
- NOMER Haluk N., Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2007.
- OĞUZMAN Kemal/BARLAS Nami, Medeni Hukuk, İstanbul 2006.
- OĞUZMAN Kemal/ÖZ Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2005.
- REİSOĞLU Safa, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2008.
- ŞENER, Oruç Hami, "Sözleşmeyle Yapılan Teminat Amaçlı Borca Katılıma", DEÜHFD, C. 11, Özel S. 2009, s. 1281 vd.
- TANDOĞAN Haluk, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, C.I/1, Ankara 1985.
- TEKİNAY S. Sulhi/AKMAN Sermet/BURCUOĞLU Haluk/ALTOP Atilla, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 1993.
- TUNÇOMAĞ, Kenan, Türk Borçlar Hukuku Cilt I, Genel Hükümler, Üzerinde Çalışılmış ve Genişletilmiş Altıncı Bası, İstanbul 1976.
- ÜLGEN Hüseyin/HELVACI Mehmet/KENDİGELEN Abuzer/KAYA Arslan, Kiymetli Evrak Hukuku (Ders Kitabı), İstanbul 2004.
- YAVUZ Cevdet, Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükümler), İstanbul 2007.
- ZEVKİLİLER Aydın, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, Ankara 2004.